

In pag. a 6-a:

DOSARUL ÎMBĂTRÎNIRII

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

„12 pagini – 1-leu

O limbă
străină în
30 de zile

De unde
533?

Yoga pe
controlate

Vom mai
crește un
sfert de
secol?

Copilul
mic Țipă:
de ce

47

ANUL XXV
(1288)
21 NOIEMBRIE 1961

Idilă

„Un eveniment al secolului!”, „O limbă străină într-o lună!” Așa sunau știrile prin care ziarele au anunțat lucrările Centrului de cercetări în sugestiologie din Sofia, condus de dr. Gheorghe Lozanov. Într-o perioadă relativ scurtă, cursurile organizate de această instituție au fost absolvite de peste 1 500 de elevi. După o lună, fiecare dintre ei posedă un bagaj de 1 600—2 000 de cuvinte străine.

Dar în descrierea activității colectivului condus de dr. Lozanov, aspectul de suprafață al proceselor pedagogice a estompat uneori complexitatea problemelor la a căror rezolvare cercetătorii continuă să lucreze. Căci specialiștii amintiți ma-

nifestă rezerva cuvenită în formularea concluziilor și resping de la bun început tot ce ar putea conferi activității lor o aură de senzațional.

Filipp Bassin, profesor la Institutul de neurologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. și docentul Igor Șehter, directorul Cabinetului de metodologie pentru studiul limbilor străine de pe lângă Ministerul învățământului superior și mediu din U.R.S.S. au studiat, timp de o lună, activitatea Centrului bulgar de sugestiologie. Și iată concluziile la care au ajuns și pe care le-au formulat succint în cadrul unui interviu acordat agenției de presă „Novosti”:

Documentar

O limbă străină în 30 de zile

De la început ținem să facem o precizare în legătură cu terminologia. Dr. Gheorghe Lozanov a numit metoda elaborată de el sugestiopedie, cu alte cuvinte predare prin intermediul sugesției. Astfel de termeni ne pot produce, pe drept cuvânt, o reacție de apărare. Nu cumva e vorba de a preda și a învăța prin intermediul hipnozei? Am avut prilejul să auzim de repetate ori asemenea întrebări. De aceea răspundem categoric: ele sînt generate numai și numai de necunoașterea metodei amintite.

rării întâmplătoare, necontrolate, exercitate de mediul inconjurător. Așa se explică de ce multe din ele au un rol negativ, nu lărgesc ci, dimpotrivă, încătușează posibilitățile omului. Există, de exemplu, convingerea fermă că în cursul unei lecții omul poate să-și însușească cel mult 20 de cuvinte dintr-o limbă străină; 20 și nu 50 sau 100. Depășirea barierei de 20 de cuvinte e imposibilă atît timp cît persistă această convingere. S-ar părea că omul se auto-încătușează și își creează — după ex-

timpul lecțiilor. La acest rezultat a contribuit în mare măsură faptul că ei au renunțat să le mai corecteze mereu greșelile, au renunțat la calificative, i-au obișnuit pe cursanți cu vorbirea liberă etc. În felul acesta a dispărut cu desăvîrșire teama pentru eventualele răspunsuri greșite și orice fel de sfială.

Dar sistemul doctorului Lozanov mai cuprinde și alte procedee, în principiu asemănătoare, cum ar fi schimbarea înțonației în cursul cititului, un anumit ritm al vorbirii, folosirea în unele ca-

multă prudență rezultatele obținute. După părerea lor, reținerea chiar a două-trei din totalul cuvintelor pe care le utilizăm de obicei zilnic nu înseamnă încă stăpînirea unei limbi. Stăpînirea unei limbi, spun ei, nu se rezumă la simpla memorare a unor cuvinte, ci înseamnă priceperea de a le folosi activ în practica cotidiană și în construcții gramaticale corespunzătoare.

În pofida modestiei specialistului amintit, nu încapă totuși nici o îndoială că accelerarea bruscă a ritmului de a-

Cabinet audiovizual pentru învățarea limbilor străine

Elevii care învață după metoda doctorului Lozanov sînt la fel de treji ca și profesorii lor. Am vizitat o sală de curs. I-am văzut pe cei 12-15 cursanți ascultînd atent explicațiile pedagogului și i-am auzit citind textele din manual sau cerînd să li se explice un amănunt pe care nu-l înțeleseseră. O lecție de limbă străină ca oricare alta.

Ciclul I durează 30 de zile, cite 4 ore zilnic. După o lună, cursanții se exprimă în limba respectivă (în cadrul temelor studiate) și pot citi ziare sau un anumit număr de cărți de literatură. Cunoștințele de limbă sînt bine consolidate.

Dar să vedem cum se explică eficacitatea noii metode. Pentru aceasta trebuie să trecem mai întîi în revistă, pe scurt, cîteva noțiuni teoretice care stau la baza metodei dr. Lozanov.

Procesul acumulării cunoștințelor și al formării concepțiilor și destul de complicat. Să presupunem că am recepționat o informație oarecare și apreciem în ce măsură este adevărată. Evident, aprecierea se face diferit, de la caz la caz. Uneori ea e conștientă și făcută în spirit critic, adică se bazează pe argumente logice și pe cunoașterea unor amănunte; alteori însă aprecierea e determinată mai puțin de logică și mai mult de modul în care a fost transmisă informația, de însemnătatea, pozitivă sau negativă, pe care o reprezintă pentru cel ce o recepționează și, în sfîrșit, de originea ei: ea poate proveni de la o sursă prestigioasă sau, dimpotrivă, dintr-un izvor care nu prezintă suficientă încredere.

În primul caz, aprecierea informației și convingerea căreia îi dă naștere au un caracter conștient, critic, „rațional”. În celălalt, convingerea se bazează în mare măsură pe ceea ce în psihologie se numește în mod obișnuit „sugestie”. Dar în amîndouă aceste cazuri psihologice, trebuie să se țină seama de o anumită influență a sugesției.

Sugestia este un factor care intră pe nesimțite, dar pe o arie foarte largă, în fenomenul comunicării cotidiene între oameni și joacă un rol imens, uneori greu de închipuit, în formarea reprezentărilor noastre. Reprezentările sugerate se formează de obicei în afara unor influențări voite, conștiente; ele apar mai degrabă în mod spontan, datorită înri-

presia doctorului Lozanov — o „barieră sugestionară”, care îi îngreunează posibilitățile. În psihicul uman există, pare-se, multe asemenea bariere, formate în mod spontan, și influența lor negativă poate fi descoperită în cele mai variate sectoare de activitate.

● Desugestionarea — un prim pas

Plecînd de la aceste date teoretice despre natura și rolul sugesției, dr. G. Lozanov a introdus în sistemul său de predare procedeul „desugestionării”, adică desființarea „barierelor sugestionale” care îi încătușează pe oameni. Procedeul e aplicat în practică prin discuții cu cursanții (evident, fără a-i influența hipnotic) în care li se explică despre ce e vorba. Prin „desugestionare” dispăre (sau cel puțin scade sensibil) neîncrederea cursanților în propriile lor forțe.

Desugestionarea este însă numai un prim pas. În etapa următoare se rezolvă o problemă la fel de dificilă și anume: îmbinarea procesului de însușire a informației transmise cursanților cu activitatea conștientă a creierului și cu cea inconștientă. Acest lucru se dobîndește printr-o seamă de procedee metodice care fac posibilă sustragerea atenției cursanților de la realizarea nemijlocită a exprimării verbale. Exprimîndu-se în limba pe care o învață, cursanții joacă, de pildă, rolul convențional al unui turist sau vizitator al unui magazin. Interpretarea acestui rol nu se limitează la simpla repetare a replicilor învățate (după tipicul obișnuirilor îndreptate de conversație); cursantul își imaginează „încadrarea” lui în rol asociată cu redarea unor motive specifice activității și raporturilor emoționale în împrejurările date. Acestea au darul să sustragă atenția cursantului de la formele exprimării verbale. O consecință imediată a acestor împrejurări este apariția unei situații psihologice mai favorabile pentru însușirea la perfecție a rutinei vorbirii. Specialiștii au obținut din partea cursanților o participare neobișnuit de activă în

zuri a unui fond muzical și a altor procedee asupra cărora nu vom insista însă.

● Pe aceleași principii cu... psihoprofilaxia durerilor nașterii

Sub aspect teoretic, sistemul doctorului Lozanov se apropie de reprezentările introduse în psihologia sovietică de specialistul gruzin Dmitrij Uznadze, iar în psihoterapie de psihoneurologul rus Ilia Velvovski.

Psihoprofilaxia durerilor nașterii elaborată de Ilia Velvovski este, de fapt, același lucru cu „desugestionarea”, ea elimină din conștiința femeii reprezentarea că durerile facerii sînt inevitabile. Concepția „sugestiologică” are, de altfel, oarecare legături și cu alte curente ale psihologiei și psihiatriei moderne.

Dar însemnătatea practică a sugestiopediei rezultă mai ales din compararea ei cu rezultatele obținute cu metodele tradiționale de învățare a limbilor străine. În această ordine de idei amintim că, în condiții obișnuite, elevii își însușesc într-o zi circa 20-30 de cuvinte noi. Ulterior, însă, în lipsă de antrenament acest bagaj de cuvinte se pierde. Dar elevii doctorului Lozanov rețin într-o zi circa 150-200 de cuvinte. Iar procesul lor de uitare se desfășoară, tot în cazul unei lipse de antrenament, considerabil mai lent. Spre sfîrșitul primului ciclu de învățămînt, care durează o lună, cursanții dobîndesc un bagaj de 1 600—2 000 de cuvinte. Pînă acum, metoda profesorului Lozanov a fost experimentată — cum am mai spus — pe 1 500 de subiecți

Dacă considerăm rezultatele dobîndite prin prizma psihologiei și neurofiziologiei, trebuie să le acceptăm ca o mărturie elocventă a unui fapt de mult acreditat de teoria memoriei, anume că capacitatea creierului de a păstra și reproduce informațiile este incomparabil mai mare decît se crede. Trebuie numai create condiții speciale pentru ca aceste posibilități latente să se manifeste.

Cu toate acestea, însuși doctorul Lozanov și colaboratorii săi apreciază cu

cumulare a bagajului de cuvinte prin metoda sugestiopedică este o condiție extrem de importantă pentru învățarea rapidă a unei limbi străine. În același timp am dori să subliniem că orice încercare de a imita metoda doctorului Lozanov, bazată numai pe reproducerea procedurilor exterioare, n-ar face decît să o compromită. Pentru stăpînirea metodei sugestiopedice este necesară nu numai o pregătire teoretică corespunzătoare a viitorilor profesori, ci și o practică îndelungată care să asigure corectarea competență a activității lor în perioada de predare.

Originalitatea metodei elaborate de doctorul Lozanov a stîrnit un însuflețit schimb de păreri. Multe organisme obștești și de stat acordă acum o mare atenție activității Centrului de sugestiologie. Iar această împrejurare creează, evident, condiții pentru perfecționarea continuă a metodei, experimentarea și, eventual, preluarea ei și în alte țări.

documenta.

documentar docum.
mentar documentar du
documentar documenti
mentar documentar docu
r documentar documenta
umentar documentar docu
ar documentar documentar
umentar documentar docu

ULUITOARELE EXPERIENȚE ALE LUI WOLF MESSING

II.

Un „mag” faimos și celebrii săi clienți

Messing fu introdus într-un salon luxos în care se adunaseră toate mărimile „curții” lui Pilsudski, ofițeri și doamne îmbrăcate luxos. Numai Pilsudski purta o uniformă foarte simplă, fără însemne și decorații. Experiența începu imediat. Cei de față ascuseră o tabacheră de aur îndărătul unei perdele. Messing o găsi fără nici o dificultate. Fu aplaudat. Dar pe Pilsudski îl cunoscuse mai bine ceva mai târziu, în cabinetul lui particular. Era un om superstițios, practica spiritismul și credea că numărul 13 îi aduce noroc.

După ce-și termină serviciul militar Messing se înapoie la experiențele sale. Nou-i impresar, Kobak, era un om de afaceri și un ins foarte activ. Îi organiză numeroase turnee în diverse țări europene. Messing avea grijă să-și varieze și să-și îmbogățească mereu experiențele. De exemplu, la Riga conduse un automobil cu ochii legați, executând comenzile mintale date de un șofer adevărat care ședea lângă dînsul. Această experiență, făcută sub ochii a mii de persoane mai mult în scopuri publicitare, avu un succes enorm. Nici pînă atunci, nici după aceea Messing nu se mai urcă la volan.

În 1927, cu prilejul unui turneu în Asia îl cunoscuse pe Gandhi care îl impresionă profund. „Se simțea în el — scrie Messing — simplitatea geniului autentic. Îmi amintesc fața lui de gînditor, vocea joasă, gesturile moi și calmă, delicatețea cu care se purta față de toată lumea. Se îmbrăca cu o simplitate de ascet și minca cele mai puțin pretențioase mîncăruri.”

În cursul experienței pe care o făcu în prezența lui, Gandhi acceptă să dea comenzile mintale. Îi ordonă să ia de pe masă un flaut și să-l dea unei alte persoane aflate de față. Aceasta duse flautul la gură și în aer se răspîndiră sunete armonioase. Deodată, din gîtul îngust al unui coș în formă de sticlă, care stătea la picioarele persoanei respective, începu să iasă panglica cenușie cu desene multicolore a unui șarpe. Mișcările reptilei repetau cu precizie ritmul dat de flautist. Era un dans adevărat, nu mai puțin frumos și mai precis decît acela al oamenilor. Messing, care nu mai văzuse nimic asemănător, rămase încîntat.

Evident, nu pierdu ocazia să vadă în India cu ochii lui abilitatea practicantilor cultului Yoga. Virtuozitatea cu care aceștia, grație unui antrenament continuu, făceau ce vroiau cu trupul lor, îl uimi. Messing se interesă în special de capacitatea lor de a se cufunda într-o catalepsie profundă, care putea dura cîteva săptămîni. El nu reușise să rămînă atît de mult în această stare.

Furtul din castelul conților Czartoryski

Notorietatea de care se bucura îl făcu să ajungă solicitat în diferite chestiuni cu caracter personal: reglementarea unor situații familiale, găsirea unor bijuterii furate și a hoților lor etc., etc.

Un astfel de furt avu loc și în vechiul castel al conților Czartoryski, familie foarte bogată și celebră din Polonia, care stăpînea latifundii desfîrșite și mari capitaluri. Contele se bucura de multă influență în Dieta poloneză.

În această familie dispăru o veche broșă de briliante, transmisă din generație în generație. Bijuterii care o cunoșteau o estimau la minimum 800.000 de zloți, sumă realmente fabuloasă. Toate tentativele de a o găsi rămăseseră zadarnice. Contele Czartoryski nu știa pe cine să suspecteze. Practic, nici un străin nu putea să se introducă în castel, care era bine păzit. Iar în ce-i privește pe numeroșii servitori, contele avea încredere deplină în ei. Erau oameni atașați de familie și mai presus de orice bănuială. Detectivii particu-

lari pe care contele îi invitase la castel nu zbutiseră să dezlege misterul.

În cele din urmă contele luă avionul de Cracovia, unde Messing dădea atunci spectacole, și îi povesti totul, rugîndu-l să se ocupe de cazul lui. A doua zi soseau împreună la Varșovia, pe aeroportul personal al contelui, iar după încă o zi erau la castel.

Pe vremea aceea, Messing avea o alură clasică de pictor: plete lungi și foarte brune, fața palidă, haine negre, o mantie amplă de aceeași culoare, pălărie cu boruri largi. Și contele îl recomandă ca un pictor invitat să lucreze la castel.

Oaspetele se apucă de treabă chiar de a doua zi, începînd să aleagă „modele”. Unul cite unul îi trecură pe dinaintea toți servitorii contelui. Văzîndu-i, se încredință că stăpînul castelului avusese dreptate: erau oameni foarte cinstiți, mai presus de orice bănuială. Apoi cunoscuse întreaga familie Czartoryski. Hoțul nu se afla nici acolo. Despre o singură faptură nu putea încă spune nimic precis. Îi era imposibil să se apropie de gîndurile ei, de starea ei, de spi-

dezvoltat era hoțul inconștient, iar ursul împăiat complicele-i mut.

Oaspetele porunci să se taie botul și gîtul ursului. De acolo, spre marea mirare a „chirurgilor” care executaseră operația, începură să cadă tot felul de obiecte lucitoare: linguri aurite, podobe pentru pomul de Crăciun, dopuri de staniol. Iar printre ele și prețioasa bijuterie a familiei Czartoryski, pentru care contele apelase la serviciile lui Messing.

Apoi cazurile de furt de care acesta fu solicitat să se ocupe, se înmulțiră. Dar cum nu voia să se transforme într-un fel de Sherlock Holmes plătit, se interesă numai de acelea care îi ajutau să contribuie cît de cît la triumful adevărului și al justiției.

Tenebroase afaceri de familie

De cele mai multe ori fu însă rugat să intervină în afaceri de familie, unde nici chiar cele mai strînse relații de rudenie nu puteau împiedica ura

Așa își imaginează protanii decorul clasic al magiei; dar Messing îl privește cu un zîmbet ironic

rit, de parcă între ei s-ar fi interpus un ecran opac.

Era vorba de un deficient mintal de unsprezece ani, copilul unui servitor care lucra la castel de mult timp. În acel mare edificiu, unde stăpînii nu veneau prea des, el se bucura de toată libertatea și putea intra peste tot. Era un copil cuminte și de aceea i se îngăduiau multe. Chiar dacă furtul ar fi fost opera lui, l-ar fi considerat ca pe un act inconștient, fără premeditare. Aceasta era singura ipoteză pe care Messing putu să o formuleze. Dar ea trebuia controlată.

Se duse cu băiatul în camera de joacă, plină cu jucării de tot felul, și se așeză în fața șevaletului prefăcîndu-se că schițează ceva. Apoi își scoase ceasul din buzunar și ținîndu-l de lanț, îl făcu să penduleze ca să atragă atenția copilului. Cînd acesta își ridică ochii spre el, Messing desprins lanțul de buzunarul vestei, lăsă ceasul pe șevalet, ieși din cameră și începu să observe ce se întîmpla acolo.

Cum se aștepta, copilul se apropie de ceas. Îl luă, îl făcu și el să penduleze. Încercă să-l muște etc., etc. Se juca așa mai mult de o jumătate de oră. Apoi se îndreptă spre un uriaș urs împăiat, care ocupa un colț întreg, și cu o agilitate extraordinară i se cățăra în cap. În clipa următoare, cu o ultimă lucrare ceasul lui Messing dispăru în gîtlejul încăpător al fiarei.

„Magul” nu se înșelase. Copilul sub-

reciprocă și invidia de moarte, generate mai ales de interese materiale.

I se ivi un caz interesant la Varșovia. Un negustor fusese jefuit de toată agonișeala — vreo cinci mii de dolari. Poliția nu izbutise să descopere nimic. Hoții lucraseră cu multă abilitate și nu lăsară urme. Familia negustorului era alcătuită din trei persoane: el, fratele lui și fiica majoră. Sfătuit de frate, negustorul luase legătura cu inși care desfăceau de obicei obiectele furate, dar nu ajunseseră la nici un rezultat. Mai mult, spre mirarea lui, aceștia își dăduseră cu părerea că furtul se datora unui hoț aflat în trecere sau unui membru al familiei.

În aceste împrejurări, negustorul i se adresase lui Messing. Acestuia îi fu sincer milă de omul bătrîn și bolnav care toată viața adunase, ban cu ban, o sumă cu care să-și asigure restul zilelor și să-și înzestreze fata. Îi făcu o vizită în apartamentul, departe de a fi luxos, pe care îl ocupa cu familia. Întră și în odaia fratelui care, drapat în șalul de rugăciune, se ruga cu glas tare, întors cu fața spre răsărit. Figura lui exprima evlavie. Messing rămase în încăperea cîteva minute și în glasul care încerca să pară cît mai sigur desluși o îngrijorare și o incertitudine care lui nu-i puteau scăpa. Nu-i trebui mult ca să se încredințeze că hoțul e chiar fratele victimei. Apoi începu să-i „audă” și gîndurile.

După ce omul își sfîrși rugăciunea,

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

Messing îi expedie din încăperea pe ceilalți membri ai familiei și rămase singur cu el. Îl întrebă foarte firesc unde ascunseseră banii și obiectele furate. Fratele negă, dar Messing înțelese numai-decît că erau ascunse chiar în saltea patului pe care ședea amîndoi. Cerîndu-i să înapoieze tot ce furase, îi făgădui să nu-l trădeze.

Plecînd, Messing le spuse negustorului și fiicei sale că nu știa cine-i hoțul, dar știa precis că a doua zi tot ce fusese furat va fi înapoiat pînă la ultimul ban. Și chiar așa se întîmplă.

Altă dată, la Bialystok, soția unui ziarist pierdu un inel cu briliante. Messing fu rugat să se ocupe de caz. Invitat acasă la ziarist, nu-i fu greu să-și dea seama că inelul fusese furat de servitoare. Dar înțelese în același timp că hoțul nu-l păstrase, ci îl dăduse unei alte persoane să-l pună bine și că îi va fi imposibil să-l găsească.

Atunci făcu apel la un șiretlic. Spuse tare ziaristului, dar în așa fel ca să-l audă și servitoarea: — „Dragul meu, merită să te necăjești atîta pentru un fleac de nimic? Inelul tău dacă face cinci zloți, iar dacă ai vrea să-l vinzi n-ai lua nici jumătate. Dacă crezi, n-ai decît să acuzi servitoarea și cheamă poliția, dar o să fie o bătaie de cap inutilă. Gîndește-te și tu! Si apoi, nu-i deloc exclus ca inelul să fi fost pierdut pe stradă. Cine are nevoie de un fleac ca ăsta?” După cîteva ore, inelul, care avea un briliant de trei carate, fu găsit într-un colț al salonului.

În altă casă hoțul se dovedi chiar capul familiei, care luase o bijuterie scumpă ca să o dea cadou amantei sale.

Căzul bancherului Denadier

Tot Messing se ocupă și de cazul bancherului Denadier, care făcu multă vilvă prin anii 20. Denadier era un om foarte bogat și tot atît de avar. Destul de înaintat în vîrstă, după moartea primei lui soții se însură cu o femeie tînără atrasă de averea lui. Bancherul avea o fiică, nemulțumită de condițiile de viață în care era obligată să trăiască: suma pe care i-o dădea tatăl ei nu-i ajungea. Aceste trei persoane atît de diferite și totuși atît de strînse legate între ele, erau singurii locatari ai vilei Denadier. Personalul de serviciu era plătit cu ora, înct noaptea nu rămînea nici o persoană străină în casă. Și totuși începură să se petreacă acolo tot felul de lucruri ciudate. Într-o seară Denadier, rămas singur, văzu că tabloul primei lui soții, agățat pe perete în camera lui, începe să se legene într-o parte și alta. Îngrozit, încremenit cu ochii pe tablou. Și i se pără că prima lui soție mișcă puțin capul și miinile și își încrunță sprîncenele. Ba avu chiar impresia că voise să iasă din ramă, dar nu reușise și de aceea se mișcă tabloul așa de tare.

Nu-i greu de imaginat ce se petrecu mai departe cu acest om bătrîn și superstițios. Denadier nu mai izbuti să se cîntească de pe scaunul pe care ședea, de parcă l-ar fi bătut cineva în cuie. Închise ochii și începu să țipe înfiorător. Abia după o jumătate de oră sau chiar mai mult (nu izbutise să se uite la ceas), la strigătele lui veniră în fugă a doua soție și fiică-sa, care tocmai se întorseseră de la teatru.

De atunci nu mai fu seară în care tabloul să nu facă tot felul de semne și să nu se miște. Deseori se auzeau și lovituri în locul din perete unde era agățat. După natura lor, sunetele dădeau impresia că nu proveneau din camera vecină, a fetei, ci chiar din interiorul peretelui. În fine, mai trebuie să adăugăm că toate acestea se întîmplau atunci cînd nu erau acasă nici soția, nici fiica sa. Cînd erau de față, tabloul se comporta absolut normal.

V. Baikov

(Va urma)

PROZĂ

Sunați și gata!...

— Alo!

— Bună ziua. Sintem vecini în cartea de telefon.

— Cum?

— Sintem vecini în cartea de telefon.

— Bine, și ce-i cu asta?

— Cum ce-i cu asta?

— Vă rog să mă iertați, sint ocupat. Lucrez.

— Cred, și eu sint ocupat. Telefoniez de la birou. Credeam că v-ar interesa...

— Nu mă interesează.

— De altfel, nici pe mine nu mă interesează. Dar mi s-a telefonat și mi s-a cerut să telefoniez mai departe.

— Cine v-a telefonat?

— Vecinul meu din cartea de telefon.

— Ce-i nebun?

— Nu știu. Dar a doua literă a numelui său e E, iar a mea I. A treia literă a numelui meu e M, iar a treia literă a numelui dv. e N. Asta-i ordinea: întâi mi-a telefonat el, acum telefoniez eu, apoi urmați dumneavoastră.

— Ei, să lăsăm prostiile!

— Ei, vedeți... Asta nu-i civilizată, după alfabet.

— Cunosc alfabetul. Sint chiar specialist în materie de alfabet.

— Toți sintem specialiști.

— Bine, dar în definitiv, ce doriți?

— Nimic... Am fost rugat să vă sun și v-am sunat.

— Dumneavoastră nu știți, el nu știe, eu nu știu... De ce ați fost sunat dumneavoastră?

— Poate că e un joc.

— Un joc? Dar jocul trebuie să fie o plăcere. Pe dumneavoastră vă amuză?

— N-aș spune.

— Vedeți! Eu tai nodul.

— N-o să izbutiți.

— Cum să nu reușesc? Nu telefoniez mai departe și pace!

— Atunci, vom fi obligați să sărim peste dumneavoastră.

— Cine „vom“?

— Noi, adică eu. Am să telefoniez direct vecinului dumneavoastră din cartea de telefon.

— Dar asta e o prostie. O prostie și o absurditate.

— Și eu sint de aceeași părere. I-am spus-o și celui care m-a sunat.

— Și ce-a spus?

— Mi-a spus că o să sară peste mine și o să vă sune direct pe dumneavoastră. M-am declarat de acord.

— Ei, atunci putem să ne înțelegem.

Să ne înțelegem noi doi. Dumneavoastră sînteți un om rezonabil. Eu, la fel. Putem pune capăt acestui joc prostesc.

— E imposibil. Veți fi controlat.

— De cine?

— De cel care e înscris în cartea de telefon cu cinci numere mai sus de dumneavoastră. O să vă sune mereu, pînă cînd dumneavoastră o să-l sunați pe ur-

mătorul. El, la rîndul lui, o să fie controlat dacă v-a controlat pe dumneavoastră și va fi controlat și cel care l-a controlat pe el, ca și cel care, la rîndul lui, l-a controlat pe controlorul controlorului dumneavoastră... Ați înțeles?

— Vag. Dar de sunat tot nu sun mai departe.

— Vă socotiți mai deștept decît jumătate din numărul abonaților la telefoane?

— Nu socotesc nimic.

— Atunci sunați mai departe și să uităm de toată povestea asta.

— Ca să nu-mi mai bat capul.

— Ca să nu ne mai batem capul. Doar avem de lucru amîndoi.

— În felul ăsta, însă, trădez cealaltă jumătate a abonaților la telefoane.

— Nu trădați pe nimeni. Jocul o să continue, oricum, și fără dumneavoastră.

— Asta-i adevărat. Nu știți cine urmează după mine?

— Știu. I-am și telefonat.

— De ce?

— Să-l avertizez că-i veți telefona. Acum e acasă.

— E o inițiativă proprie?

— Nu, cum vă închipuiți... Face parte din sistemul de control.

— Dar cine a instituit sistemul ăsta de control?

— Habar n-am. Cred că nimeni n-o știe. Am impresia că jocul ăsta e fără început și fără sfîrșit.

— Sfîrșit are... Se va ajunge la capătul listei de abonați și se va pune punct.

— Mare naiv mai sînteți... Ultimul îl va suna pe primul și jocul o să reînceapă.

cartea
cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea
cartea cartea cartea cartea

— De unde știți?

— Nu știu. Presupun. Așa încît sunați-l pe următorul și uitați toată chestia. Discutăm de jumătate de oră și munca stă pe loc. Sunați și, pentru un timp, veți fi lăsat în pace.

— Cît timp?

— Vă gîndiți la repriza următoare?

— Da.

— Cred că n-o să ne vină rîndul chiar așa de repede. Sunați și nu vă mai bateți capul cu fel de fel de întrebări.

— Dați-mi numărul, vă rog! Poate că nici n-o să mai apucăm repriza a doua...

— Exact! Ei au să sune și noi o să fim pe lumea cealaltă. Asta zic și eu glumă.

F. Kamov

INTERVIU

Patrick Hemingway despre el și despre tatăl lui

Fiul lui Ernest Hemingway a fost nu de mult la Moscova. Patrick Hemingway, căruia pasiunea pentru vînațoare a tatălui său i-a inspirat o profesie neobișnuită: profesor de cinegetică la un colegiu african, e un interlocutor amabil și spiritual. Reproducem mai jos fragmente din interviul-fulger acordat revistei „Nedelea”.

— Nedelea: Pe ce stradă și în ce oras ați dori să vă plimbați în clipa de față?

— Patrick Hemingway: E greu de spus, așa, deodată, mai ales că n-am mai fost de mult într-un oraș mare. Dar, oricum... oricum, pe Union-Square din San-Francisco.

— N: Anotimpul preferat?

— P. H.: Toamna.

— N: Ora preferată?

— P. H.: Ora zorilor.

— N: Deviza dumneavoastră?

— P. H.: E de fabricație proprie: să nimeresc vînatul, să fiu totdeauna în frunte, să spun adevărul.

— N: Ce personalitate istorică preferați?

— P. H.: Poate că răspunsul meu o să vă pară straniu, dar îl prefer pe Napoleon.

— N: Scriitorul, pictorul și compozitorul dumneavoastră preferat?

— P. H.: Turghenev, Tizian, Ceaikovski și Bach.

— N: Ce calitate omenească preferați?

— P. H. Dragostea de libertate.

— N: Ce defect omenești sînteți îndemnat să scuzați?

— P. H.: Lipsa de spirit.

— N: Culoarea dumneavoastră preferată?

— P. H.: Verdele și negrul.

— N: Ocupația dumneavoastră preferată?

— P. H.: Lectura, chiar dacă mărturisirea mea sună banal.

— N: Ce partidă de vînațoare o socotiți izbutită?

— P. H.: Aceea la care participă prietenii și se desfășoară într-un cadru natural plăcut.

— N: Dar ratată?

— P. H.: În Africa, am avut adesea prilejul să fiu călăuză și știu din experiență că oamenii de proastă calitate pot strica și cea mai frumoasă vînațoare.

— N: Animalul preferat?

— P. H.: Delfinul.

— N: Un animal pe care nu-l iubiți?

— P. H.: Nu cunosc un asemenea animal.

— N: Din experiența dumneavoastră, ce animale își educă mai bine urmașii?

— P. H.: Elefanții, fără îndoială!

— N: Există părinți răi în lumea animalelor?

— P. H.: Există, peștii.

— N: Ce înseamnă pentru dumneavoastră fericirea?

— P. H.: După o lungă ședere în Africa am ajuns la concluzia că sint fericit atunci cînd trăiesc în mijlocul naturii ferice și cînd mă întîlnesc cu oamenii ce-mi sint simpatici.

— N: Dar nefericirea?

— P. H.: Cînd îmi lipsesc cele de mai sus.

— N.: Cea mai plăcută amintire despre tatăl dumneavoastră?

— P. H.: Stăteam amîndoi într-o barcă, mai exact, tata era întins, cu o pernă sub cap, iar eu visleam. Apoi am coborît pe mal, am mîncat, am stat de vorbă și am citit ziarele... Asta s-a întîmplat în Cuba, aveam pe atunci cinci-sprezece ani.

— N.: Imaginea pe care lumea și-a făcut-o despre tatăl dumneavoastră corespunde realității?

— P. H.: Depinde. Autorii cărților despre tatăl meu insistă foarte puțin asupra faptului că era un om foarte sensibil, de o mare finețe. De obicei se străduiesc să-l înfățișeze ca pe un bărbat plin de viață, care a fost boxer, pescar, vînațor, dar el a fost în primul rînd și, mai ales, scriitor, artist!

— N.: Care-i sensul vieții dumneavoastră?

— P. H.: La drept vorbind, am și trăit cea mai mare parte din viață, dar sensul ei a rămas același: căutarea fericirii.

— N.: Dacă ar fi să începeți viața de la capăt, ce ați vrea să deveniți?

— P. H.: Altfceva decît sint. Aș dori să mă consacru biologiei, dar nu celei practice, ci biologiei teoretice.

MICA ISTORIE LITERARĂ

Un pistol și odiseea lui

După o sută de ani de la due'ul căruia i-a căzut victimă Pușkin, pistolul utilizat de Dantes, adversarul scriitorului pe cîmpul de onoare, a reapărut ca prin miracol, acum 32 de ani, la o expoziție organizată la Paris, în amintirea autorului lui „Evgheeni Oneghin”. A fost un adevărat capriciu al hazardului, dacă însem seama de faptul că multe alte jaloane ale drumului pe care l-a străbătut poetul în scurta-i existență s-au pierdut fără urmă, lipsind posteritatea de mărturiile și revelațiile mute ale unui destin neobișnuit.

La o sută de ani de la moartea scriitorului, amintita expoziție a fost prima împrejurare în care pistolul ucigaș a reapărut și încă în public. Una din vitrinele expoziției cuprindea o cutie-toc, cu două pistoale. După închiderea expoziției, în 1937, pistolul a dispărut însă din nou și a fost regăsit, de curînd, într-un muzeu particular de pe Valea Loarei, consacrat istoriei dezvoltării mijloacelor de comunicație... poștale. Proprietarul pe nume Pierre Paul, îl achiziționase la expoziția din Paris, îl trecuse în colecția sa și acum, împreună cu întreg muzeul, a fost donat orașului Limre.

Descoperind această piesă prețioasă pentru un muzeu de familie, un descendent al lui Pușkin a întreprins o interesantă anchetă menită să stabilească modul în care pistolul a ajuns în mîna lui Dantes și odiseea armei ucigașe, după trista celebritate pe care și-a dobîndit-o.

Și Voronțov-Veliaminov, descendentul lui Pușkin a stabilit, cu date precise, că pistoalele au aparținut unui fiu al ambasadorului francez pe lângă curtea țarilor: Ernest de Barante, care le-a împrumutat vicontelui Archiggnac, secundantul lui în duelul cu Pușkin.

Marele scriitor fusese în bune relații cu tatăl lui Ernest de Barante, ambasadorul Franței la curtea țarului: Aimable Guillaume Prosper Brugier de Barante, un istoric cunoscut pe atunci, membru al Institutului Franței, cu care era în corespondență.

Ernest de Barante, care era, ca și Dantes, un cuceritor faimos în saloanele Petersburgului, nu s-a căsătorit nici o dată iar la moartea lui, în 1859, colecția de pistoale a intrat în posesia fratelui său mai mare, devenind mai tirziu proprietatea unei surori căsătorită cu colonelul de Chatelperon.

Inscripția care însoțește exponatul din muzeul lui Pierre Paul nu lasă nici o urmă de îndoială asupra autenticității lui: „Aceste pistoale au aparținut baronului Ernest de Barante, diplomat, care le-a împrumutat domnului d'Archiggnac, în timpul duelului lui Pușkin cu domnul Dantes. Domnul d'Archiggnac a fost unul din secundanții acestuia. El a fost dăruite colonelului de Chatelperon în 1884, de către baronul de Barante, fratele baronului Ernest. Paris, 1 mai 1920, colonel de Chatelperon”.

tehnica

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tel

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

unii nori. În 24 de ore, el descrie o curbă complexă, în fiecare zi alta, întrucât reflectă capriciile anotimpului și strălucirea bolții cerești. Au fost zile, în luna februarie, când vârful turnului s-a înclinat cu 5 metri, dar nimeni n-a simțit acest lucru. Sau, mai exact, el a fost simțit numai de antenele din vârful turnului. Dacă turnul se leagă-nă prea tare fasciculi de radiație electromagnetică încep să alerge pe pământ și să producă perturbații în emisiuni. De aceea turnul trebuie să fie în același timp dur și elastic. Pentru a-i imprima aceste calități constructorii au montat în puțu-i tubular 150 de cabluri de oțel cu un diametru de 38 milimetri și cu un efort de rupere de 112 tone.

În sfârșit, un ultim aspect. De ce au adoptat proiectanții și constructorii turnului înălțimea de 533 de metri? Pe o rază de 80—100 de kilometri în jurul Moscovei se află o sumedenie de orașe. Ele nu puteau recepționa transmisiunile vechiului turn de televiziune, care avea o înălțime de 150 m., pentru că semnalele de televiziune se propagă, întocmai ca lumina, în limitele vizibilității directe. De aceea s-a hotărât să se construiască un turn mai înalt. Dar cum raza televiziunii crește prea puțin o dată cu înălțimea, și întrucât dincolo de localitățile amintite este o distanță bunicică pînă la următorul grup de așezări, printr-o creștere a înălțimii turnului peste 500 de metri nu s-ar fi obținut efecte prea importante.

La fel de limitate sînt și posibilitățile stațiilor de retransmisie. Din cauza benzii mari de frecvență necesară fiecărui program, numărul de canale de televiziune este mic. În U.R.S.S. 12. De aceea, amplasînd stațiile aproape una de alta, nu se pot realiza pe 12 canale mai multe programe de televiziune fără ca semnalele să se suprapună. Aceste considerente i-au condus pe specialiști spre soluția turnului de televiziune de 533 metri înălțime. Așa se face că astăzi 12 milioane de oameni (în loc de șase) pot recepționa, în condiții excelente, cinci programe de televiziune.

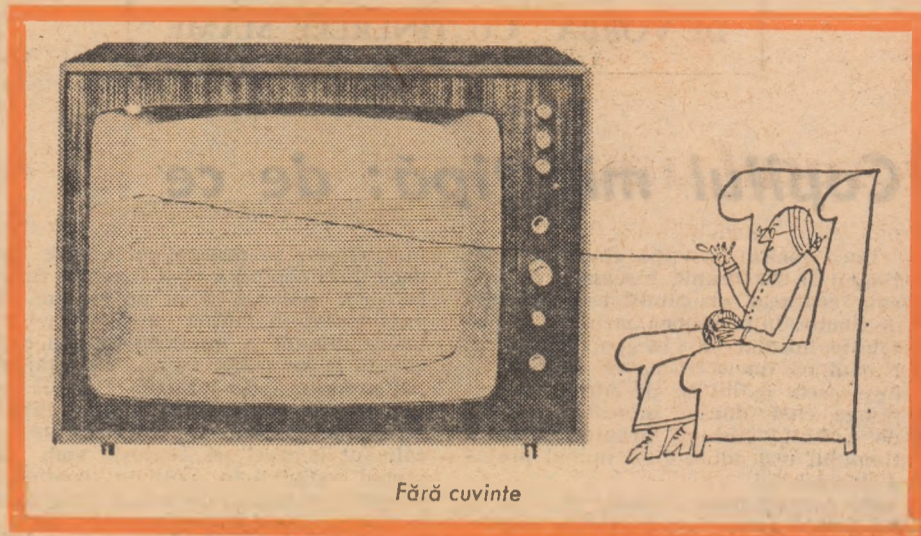
BIOLOGIE

Vom mai crește un sfert de secol?

Rezumînd toate datele publicate în literatura de specialitate putem trage concluzia că în ultimii 120—130 de ani talia tinerilor din țările dezvoltate a crescut cu 15—20 cm, datorită unui fenomen pe care oamenii de știință au convenit să-l numească „accelerare”. Prin acest termen nu se înțelege, însă, numai o simplă creștere a dimensiunilor corpului, ci o accelerare a tuturor organelor și sistemelor care asigură funcționarea normală a organismului. Se poate afirma deci că un tînar de astăzi este mult mai puternic decît unul de la începutul secolului. El sare mai sus, aleargă mai repede, este mai inteligent etc., lucru dovedit, de altfel, și de recordurile sportive mondiale.

Revista noastră a mai scris despre acest fenomen. Reamintim, între altele, că o seamă de savanți socotesc că accelerarea creșterii corpului s-ar datora expunerii din ce în ce mai prelungite la acțiunea razelor solare. Cercetări mai recente au constatat, însă, că în țările nordice, ca de pildă Suedia sau Norvegia, accelerarea este mai rapidă decît în Italia sau Grecia. Nu de mult, prof. Meyer și alți cercetători au atribuit o mare importanță acțiunii unor vitamine care ar stimula creșterea: acidul folic, vitamina B₁₂ și, mai ales, vitamina B₆. Aceste vitamine n-au fost însă sintetizate decît în ultimele două decenii, în timp ce fenomenul accelerării este observat de mai bine de o sută de ani, așa încît ipoteza nu poate fi luată în considerare.

Savantul Du Pan, americanul Greilich, germanul Lenz și alții consideră că principala cauză a accelerării ar fi ameliorarea cantitativă și calitativă a alimentației umane, îndeosebi în proteine și grăsimi animale. Într-adevăr, triste experiență a ultimelor războaie a demonstrat acțiunea defavorabilă a subalimentației cronice asupra dezvoltării tineretului. Cu toate acestea, deși într-un număr de țări, ca de pildă Japonia, grăsimile și proteinele de origine animală sînt mai puțin folosite, fenomenul accelerării se face remarcabil și acolo. După alți savanți, printre care și americanul Treiber, ritmul din ce în ce mai rapid al vieții urbane, progresele pediatriei și igienei, inventarea cinematografului, radioului și televiziunii ar exercita o acțiune excitantă asupra sis-

Fără cuvinte

temului nervos, ceea ce ar antrena după sine creșterea și dezvoltarea organismului. Ultimele două versiuni rămîn însă sub semnul întrebării, căci în secolul trecut radioul și televiziunea nu erau încă cunoscute.

O altă ipoteză ar fi aceea a savantului sovietic V. Bunak, anume că accelerarea s-ar produce sub acțiunea unei intense creșteri a populației planetei, ca rezultat al dezvoltării industriei, mijloacelor de transport și orașelor. Acești factori, împreună cu alții, au dus la ameliorarea condițiilor de existență, accelerarea manifestîndu-se mai puternic la sfîrșitul secolului trecut și la începutul celui actual în țările în care dezvoltarea economiei a fost mai rapidă.

Niciuna din ipotezele enumerate mai sus nu lămurește, însă, decît în parte cauzele posibile ale accelerației, încît numai luate în ansamblu ar putea elucida problema. Se ridică, însă, o întrebare: nu cumva fenomenul accelerării afectează sănătatea? Dar ideea că o maturizare precoce a organismului uman ar duce la o bătrînețe precoce n-a fost pînă acum confirmată. Dimpotrivă, observații recente arată că ea nu numai că susține sănătatea, dar prelungeste în timp și perioada normală de procreare. Iar conform altor cercetări, alterările de vedere la bătrînețe, între care și hipermetropia, apar cu 5—8 ani mai tîrziu ca acum o sută de ani. În fine, se mai ridică problema dacă acest proces de accelerare va continua la infinit sau va avea un sfîrșit. După părerea unor biologi, procesul urmează o cale ondulatorie. În orice caz, datele de care dispunem astăzi în legătură cu creșterea oamenilor ce au trăit acum cîteva secole sau chiar cu milenii în urmă arată creșteri urmate de descreșteri, pentru ca apoi fenomenul să se repete. Încît e foarte posibil ca în următorul sfert de secol, în țările dezvoltate acest proces să înceteze, el urmînd să se desfășoare în țările puțin dezvoltate, în care ameliorarea condițiilor de existență este în curs.

ENERGETICĂ

Tot mai aproape de centrul Pămîntului

Temperatura din adîncul Pămîntului crește la fiecare cîteva sute de metri. La adîncimi de 45—50 km sub continente deci în învelișul planetar numit manta, domnește o căldură de 1650 grade Celsius, iar în nucleu, deci la o depărtare de circa 2900 km de suprafață, temperatura atinge — conform calculelor — aproape 2000 grade Celsius. Dacă la suprafață ar ajunge numai a treia mîia parte din căldura acestui cuptor încins, am avea la dispoziție suficientă energie termică pentru a alimenta în următorii 20 de milioane de ani toate centralele electrice existente azi pe glob.

Deocamdată nu există însă nici o posibilitate de a extrage căldura mantalei terestre. Există totuși locuri prin care rocile în stare fluidă, așa-numita magmă, ajung aproape de suprafața scoarței, stripîngînd-o uneori, și formează vulcani, izvoare termale, gheizere. Acum zece ani a fost descoperit un sistem unitar de lanțuri muntoase oceanice și de depresiuni continentale prin ale căror fisuri magma incandescentă răzbate spre suprafață.

Acest sistem cuprinde vaste zone ca-

racterizate prin cutremure frecvente, erupții vulcanice și alte manifestări de activitate termică. Un briu geotermal de acest fel se întinde din Alaska de-a lungul țărmului apusean al S.U.A., Mexicului, Americilor Centrale și de Sud și cuprinde insulele Aleutine, peninsula Kamceatka, Japonia, Taiwan și Filipinele. Al doilea briu începe în mijlocul Oceanului Atlantic, trece prin insulele Canare și ajunge în Spania, iar o ramură a lui se abate în Italia Grecia.

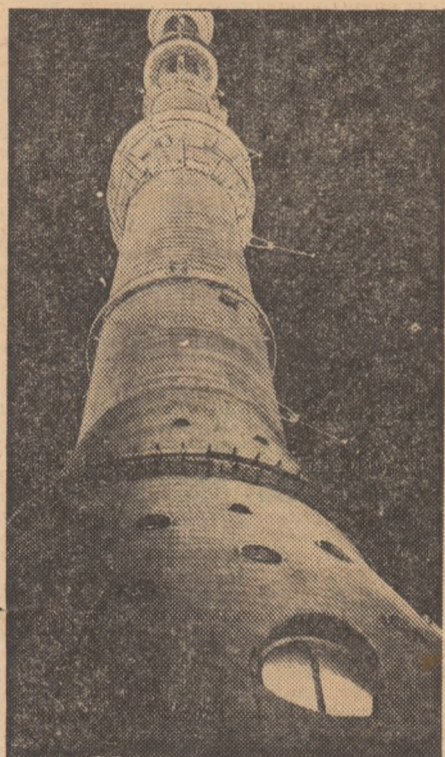

Gheizerele: deopotrivă sursă de energie și de pitoresc

Turcia, Orientul Apropiat și Oceanul Indian. Manifestările acestor două cîngători geotermale se împart și ele în două grupe. Din prima fac parte fumarolele, degajările de vapori fierbinți. Cealaltă, mult mai numeroasă cuprinde izvoarele termale și gheizerele (se știe, că spre deosebire de izvoare, gheizerele răbufnesc la suprafață periodic, sub formă de coloane de apă fierbinte și vapori).

Utilizarea imensului potențial geotermic se află abia la primii săi pași. E adevărat, în 1904 a fost construită o centrală electrică geotermică la Larderello (Italia), dar ea a rămas și unica timp de aproape 50 de ani. Specialiștii au revenit insistent la ideea utilizării căldurii terestre abia după al doilea război mondial, cînd nevoia de energie electrică a impus dublarea producției ei la fiecare 10 ani. La începutul anilor 50 Noua Zeelandă a reușit să exploateze gheizerele din Whairakai și să producă, după cîteva ani, 200 000 kW de energie geotermală. Exemplul i-a fost urmat de Japonia, Uniunea Sovietică, Mexic. Ultimele cercetări au arătat, însă, că cele mai productive centrale sînt cele care utilizează căldura provenită de la adîncimi mai mari, de unde și încercările de a forța puțuri prin care să erupă căldura ascunsă în adîncuri. Astfel, sondajele experimentale făcute în regiunea gheizerelelor din Noua Zeelandă au relevat cifre impresionante: rezervele echivalează cu peste 4500 de trilioane de kilograme de vapori aflați sub presiune, ceea ce ar satisface nivelul actual de exploatare timp de 1000 de ani.

Unul din cele mai adînci puțuri a fost forat în regiunea Marilor Gheizere, apoi lângă lacul Salton-Sea (California), cu o productivitate — socotită excelentă — de 25 000 kW. Foraje recente făcute în Mexic au dat la iveală resurse geotermale de aceeași capacitate. Ele formează prima treaptă a unei centrale electrice de 75 000 kW, care va intra în funcțiune în 1971. După cum recunoaște revista newyorkeză „Fortune” Uniunea Sovietică ocupă unul din primele locuri în valorificarea căldurii subterane, pe care o extrage din puțuri ce vor ajunge curînd pînă la o adîncime de 14 km.

îndoiască de rezistența fundației, socotînd că ea fusese turnată prea aproape de suprafață. O comisie alcătuită pentru verificarea fundației a considerat-o un rebut și a formulat ideea că ar trebui turnată pe stîncă. Dar și acestui tip de fundație i s-au găsit destule părți slabe. După care comisia a trecut în revistă, timp de doi ani, tot felul de alte sugestii de temelii, pentru ca, în cele din urmă să se vadă că tot soluția inițială era cea mai sigură. Lucrările au fost astfel reluate în 1964.

Iar astăzi turnul stă înfipt în acest sol de morene ca o regină pe tabla de șah. Toate fundațiile cunoscute se afundă cu timpul și de aceea orice turn modern seamănă într-un fel cu strămoșii din Pisa, în sensul că se apleacă într-o parte. În cei trei ani de existență turnul din Ostankino însă nu s-a aplecat de fel.

Pentru a asigura turnurilor înalte și o mare rezistență la tot felul de factori exteriori constructorii iau de obicei în considerare forța unor vijelii care se dezlănțuie cam o dată la 20 de ani. Pentru turnul din Ostankino, însă, s-a ținut seamă de uragane mult mai puternice, care se năpustesc cam o dată la 50 de ani. În consecință, el este construit să reziste unor vînturi ce ar gonii cu 43 de metri pe secundă. Ulterior, cînd s-au verificat calculele inițiale, s-a constatat, însă, că asemenea uragane se abat o dată la 2 200 de ani.

Platforma de vizitare pare neclintită, deși corpul turnului oscilează mereu. Noaptea turnul se înalță vertical, în cursul zilei pereții lui se încălzesc la soare și se alungesc. De altfel, acul rigid din vârful turnului se mai curbează și din pricina căldurii trimise de

OCEANUL PACIFIC

Trei într-o barcă (de cauciuc)

În timp ce lumea urmărea experiența făcută de echipajul ambarcațiunii de papirus „Ra”, într-o altă zonă a globului pământesc trei temerari italieni luptau, la bordul unei bărci pneumatice, „Celeusta”, (cu o lungime de 6 metri și o lățime de circa 2,5 metri) cu stihile Oceanului Pacific. În 70 de zile ei au străbătut distanța dintre țărmul peru-

vislească și s-au depărtat de remorcher. Obosiți de munca depusă în timpul încărcării bărcii, echipajul „Celeuste” n-a mai avut putere să ridice plinzele, să instaleze cortul de cauciuc sau măcar să facă ordine în haosul care domnea la bordul ambarcațiunii și s-a culcat.

A doua zi de dimineață era vreme proastă. Vittorio și Mario au ridicat cu

unul dintre ei s-a fript la un deget, în timp ce pregătea cafeaua, au izbucnit cu toții în ris, pentru prima oară după două săptămâni. Începuseră zile obișnuite de traversare a oceanului.

Conform programului, o bună parte din hrană trebuia procurată din pescuit. Cum însă uneltele speciale de pescuit fuseseră pierdute chiar la începutul călătoriei, navigatorii s-au văzut siliți să recurgă la mijloace manuale. Maciocci a găsit în lada cu instrumente un cui ruginit, din care a făcut un cirliș, iar Croci a fixat de el o fișie de staniol în chip de momeală Valli a meșterit și el dintr-o pilă ascuțită la vîrf un harpon, pe care l-a legat de o prăjină de lemn și cu ajutorul originalei unelte a prins o uriașă doradă.

Într-o noapte, Croci a aruncat în apă undița și a simțit numaidecît o zmu-

ci — Nu-i pentru oameni — ne-a lămurit un grănicer. Norvegienii l-au ridicat pentru ca renii lor să nu treacă la noi. Sînt pe aici niște pășuni.

Deși eram numai cinci la număr, bagajele noastre ocupaseră 18 locuri în autobuz; între ele se aflau și câteva cutii mari de carton cu matrioșci, vase de Hohloma și ceramică ucraineană, precum și lăzi grele cu aparatură de filmare. Ne-am cărat tot calabalicul pînă la frontiera închisă cu un lacăt, un lacăt obișnuit, prins la niște porți legate de o barieră.

De cealaltă parte a frontierei s-a apropiat un ofițer norvegian, care i-a salutat pe grănicerii noștri. Dar lacătul a continuat să rămînă la locul lui, și ofițerul ne-a deschis o porțiță prin care am început să ne cărăm bagajele în Norvegia. Fiecare din noi a trecut frontiera de cite trei-patru ori. Cînd ultima cutie a ajuns dincolo de barieră, porțița s-a închis și ofițerul norvegian ne-a urat călătorie plăcută în țara lui.

După zece minute ne aflam instalați confortabil într-o mașină care ne purta în goană spre Kirkenes.

Casele — cu un etaj — din Kirkenes, în cea mai mare parte din lemn, sînt pictate în cele mai diverse culori. Am spus pictate, nu vopsite; vopsitul e un lucru obișnuit, în timp ce în această regiune sînt alese cele mai tari, mai îndrăznețe culori, în așa fel încît ele să nu poată fi umbrite de cerul mereu sumbru al nordului.

Eu urma să locuiesc într-o casă colorată în roșu aprins aflată pe o colină. În afară de Kurt Mortinsen, de Enny, soția lui, de un fiu, Björn, și de o fiică, Lilian, pe lângă casă mai era un câțel, foarte prietenos, Bobbin.

Toate familiile din Kirkenes sînt legate într-un fel sau altul de combinatul minier „Sjervanger”, singura mare întreprindere din oraș. Kurt Mortinsen gazda mea, conduce sindicatul de mineri „Stinca nordului”, căci în Norvegia fiecare sindicat are un nume care-l deosebește de celelalte.

Cum Kurt și soția lui erau ocupați toată ziua, ne-a luat sub protecția ei Ingeborg Cristensen. Norvegienilor, ca de altfel tuturor nordicilor, le place ca locuințele lor să fie spațioase și luminoase.

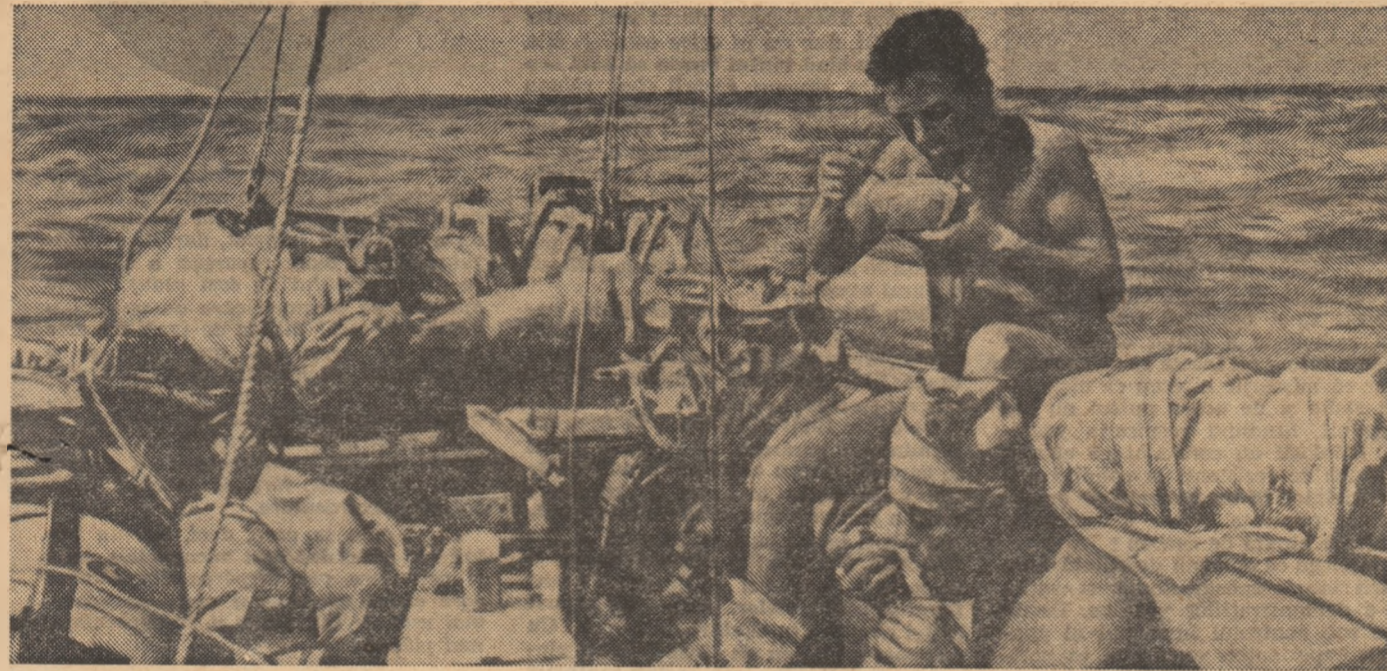
— La Murmansk era probabil mult soare și sper că ați făcut rezerve și pentru Kirkenes — ne-a spus dînsa.

— Dar barometrul dv. ce spune? — am întrebat arătînd cu capul către un ciudat instrument meșterit în casă.

Auzind, însă, întrebarea, vesela noastră gazdă a izbucnit în ris și tot rizînd, ne-a explicat că farfuria de lemn împodobită cu floricele albastre și galbene și cu o limbă era barometrul... atmosferei din casă. Sau mai exact barometrul dispoziției în care se află stăpîna casei. În mijloc scria: „Astăzi nevasta...” Și starea ei de spirit era indicată de limba pe care stăpînul casei o fixa acolo unde credea el de cuvîntă. Textul avea multe nuanțe: „amabilă”, „foarte drăguță”, „acceptabilă”, „obișnuită”, „rea”, „isterică”, „sumbră”. În ziua aceea acul arăta: „obișnuită”.

Simplitatea și naturalitatea sînt trăsături caracteristice ale norvegienilor. Eticheta se rezumă la ei la lucruri practice, pline de bun simț. În semn de prețuire pentru oaspete, gazda îi poate aduce dis-de-dimineață o ceașcă de cafea la pat; e un vechi obicei. Dar altfel, oaspetele se simte într-adevăr ca la el acasă. Nimeni nu se foiește tot timpul după el, nu-i chemat stăruitor să mînnice și nu-i copleșit cu daruri. I se spune doar că familia respectivă obișnuiește să ia masa la cuțere oră, iar ora e respectată cu sfințenie, chiar dacă musafirul nu-i acasă. În caz că acesta întîrzie, i se spune unde găsește cheia, dacă gazda lipsește, și în ce loc i s-a lăsat mîncarea...

G. Kublițki

Primul prînz cald la bordul „Celeuste”

vian și insula Raroia din arhipelagul Touamotou. Echipajul de pe „Celeusta” era condus de Mario Valli din Roma, fost căpitan în marina militară, în vîrstă de 50 de ani, ajutat de un marinar la fel de încercat, pe nume Vittorio Maciocci, un genovez de 32 de ani care cutreierase mările de la 15 ani. Al treilea membru al echipajului, milanezul Sergio Croci, de 37 de ani, era înainte de a pleca în cursă un om de uscat și în primele zile a suferit chiar cumplit de rău de mare. Ca asistent al celebrului regizor Fellini, Croci avea misiunea de a-i fixa pe peliculă pe ceilalți doi marinari (ceea ce a și făcut, filmînd 12.000 metri de peliculă: în curînd filmul va fi prezentat pe ecrane).

Temerarii navigatori au fost urmăriți de ghinion chiar din primul moment. În portul Callao, un remorcher peruvian a luat „Celeusta” la bord, pînă la 90 de mile de țărm, pentru ca curentul Humboldt să n-o poarte spre Columbia. Dar din cauza furtunii barca a fost foarte greu lansată la apă. Plină de avatari a fost și încărcarea ambarcațiunii: aproape toate uneltele de pescuit, o mare cantitate de piine, pachete cu zahăr, medicamente, combustibil pentru sobă, haine de protecție și alte obiecte de îmbrăcăminte au căzut în apă și s-au scufundat. O barcă la bordul căreia se aflau doi marinari peruvieni care transportau bagajele pe „Celeusta” a fost luată de curent, iar cablul care o lega de remorcher s-a rupt lăsînd-o la discreția valurilor. Strîgînd peruvienilor să-și salveze oamenii, cei trei navigatori italieni au început să

mare greutate una din plinze. Trebuiau să iasă cît mai repede din raza curentului Humboldt și în același timp să nu intre în zona curentului ecuatorial de sud și sub influența vînturilor care i-ar fi putut mîna din nou spre coastele Americii de Sud.

Nu și-au putut pregăti o mîncare caldă, întrucît nu știau unde era plita și nici unul dintre ei n-avea chef s-o caute. Abia au găsit cîteva cutii cu lapte condensat și o cutie cu marmeladă, care au alcătuit primul dejun de pe „Celeusta”.

După ce au consolidat cîrma, navigatorii aproape că n-au mai consultat busola. Neavînd chilă, mica ambarcațiune se cătăra lesne pe valuri. Dar navigatorii nu puteau sta aproape deloc în picioare, fără să se țină de ceva. Încît în cele 70 de zile, cît a durat călătoria, nici unul dintre ei n-a lepădat o clipă centura de siguranță, fixată de barcă printr-un odgon. Căci căderea peste bord, în timpul unei furtuni, ar fi însemnat moarte sigură. Croci a căzut de cîteva ori în apă și numai odgonul l-a salvat.

Navigatorii au întins un cort de cauciuc (2x2 metri), în care puteau dormi doi inși. Dar în același cort au mai trebuit să adăpostească și un electrogenerator, baterii pentru iluminatul în cursul nopții, două lămpi pentru filmarea subacvatică, aparatură foto și de filmat, hărți, arme salopete și vele. Încît locul de dormit era redus la minimum. Cu toate acestea Mario și Vittorio au preferat cortul, dar Sergio Croci a petrecut primele 12 nopți la proră, șezînd ca un fachir și acoperindu-se cu o învelitoare subțire de aluminiu ca să se încălzească cît de cît.

A doua zi de la plecare, cei trei navigatori au descoperit că barca nu poate fi ușor manevrată și au tras concluzia că-i prea încărcată. Încît au început să arunce în apă un primus și rezerva-i de combustibil, un pachet cu piine umezită, doi saci grei cu alimente, cîteva cuțite, o parte din hainele de protecție pentru înotul subacvatic, o pereche de pantofi, un pulover gros de lînă, o sacoșă mare și multe alte obiecte. Cu toate acestea, abia se puteau mișca pe „Celeusta”. Ca să ajungă de la pupa la prova, trebuiau să execute, din cauza calabalicului risipit peste tot, numere de înaltă acrobație. În timpul liber, mica barcă de salvare, de la bordul căreia Croci filmă de la distanță „Celeusta”, era folosită ca depozit.

Apa sărată începuse să irite pielea celor trei navigatori. Fiecare mișcare era un chin. Pantaloni, care se întăriseră de atîta sare, nu făceau decît să-i împiedice la umblat. În primele 15 zile, navigatorii n-au văzut nici o rază de soare. În schimb au izbutit pînă la urmă să pună ordine în bagaje și în clipa cînd

tură puternică. Peștele prins se zvîrcolea într-un mod neobișnuit. Mario a aprins felinarul și cu toții au avut surpriza să vadă un monstru lunecos, cu ochi imenși și botul larg căscat.

— E un hempylus — a strigat Croci. Șarpele de mare de pe „Kon-Tiki”.

Navigatorii s-au chinuit mai bine de un sfert de oră să ridice peștele la bord. Animalul era de culoare albastră și avea pe spate două înotătoare lungi, dar capul îi semăna cu cel al reptilelor. Mulți specialiști socoteau dispărut acest pește rar. El trăiește în genere la mari adîncimi și se ridică la suprafață numai noaptea. E primul caz în istorie cînd un hempylus a putut fi pescuit, și încă cu ajutorul unui cui. Navigatorii de pe „Kon-Tiki” au avut mare noroc descoperind într-o dimineață, pe pluta lor, un asemenea exemplar.

Călătoria „Celeuste” a durat 70 de zile, pe o vreme foarte proastă. „Celeusta” (de la cuvîntul grecesc „celeustes” — cum erau numiți în antichitate comandantii echipajelor de vislași de pe marile trireme, vase cu trei rînduri de visle) își propusese, ca țeluri științifice, studierea comportamentului psihic și fizic a trei oameni — lungă vreme izolați în mijlocul forțelor dezlănțuite ale naturii — și experimentarea unor noi materiale și utilaje în condiții oceanice. Alegerea unei bărci pneumatice n-a fost nici ea întâmplătoare, căci bărcile pneumatice sînt astăzi unul din cele mai utilizate mijloace de salvare, iar experiența acumulată pledează tot mai mult în favoarea folosirii lor.

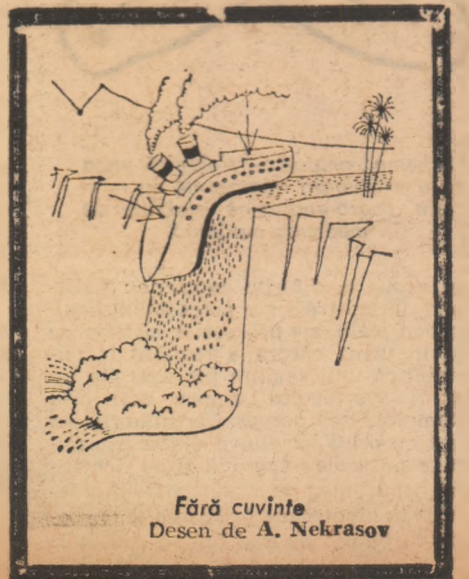
Mario Valli, Vittorio Maciocci și Sergio Croci și-au îndeplinit astfel cu succes misiunea, înscrînd o nouă pagină glorioasă în istoria temerarilor navigatori ai secolului XX.

I. Ilin

NORVEGIA

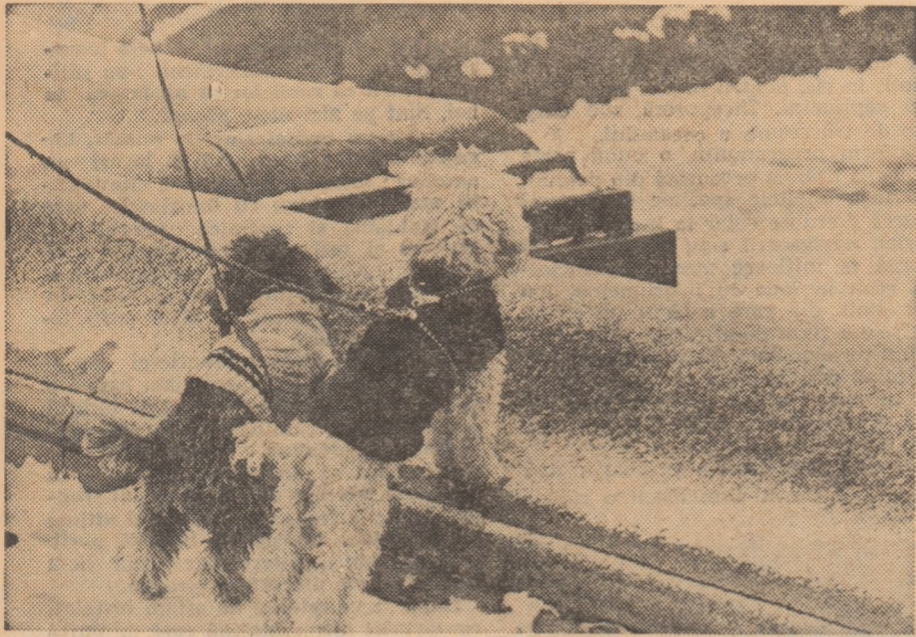
Barometrul domestic

Ne-am descărcat bagajele lîngă un gîrduleț cu o barieră și un stîlp de hotar. Îndărătul unei fișii înguste de pămînt se afla un alt gîrduleț, care era însă norvegian. Deasupra lui se înșirau cîteva rînduri de sîrmă obișnuită, ne-gîmpată, peste care se putea sări foarte ușor.

Fără cuvinte
Desen de A. Nekrasov

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Gata pentru iarnă

Foto: L. Porter

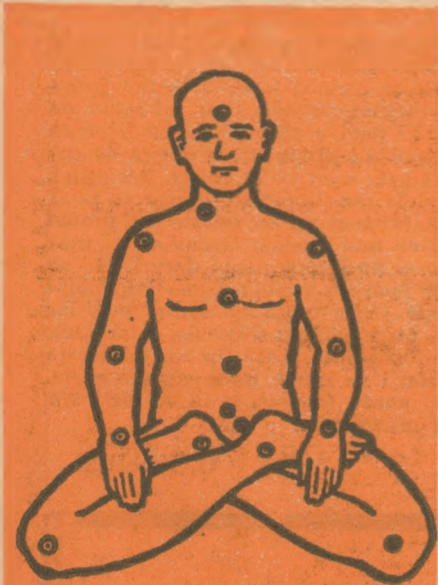
FENOMENUL OM

Yoga pe controlate

Acum doisprezece ani, cercetătorii M. A. Venger, de la Universitatea din Los Angeles și R. B. C. Bugkhey din statul Michigan au plecat în India să studieze la fața locului pe yoghini. În interesul, în primul rând, cum izbușesc ei să reziste la suprasolicitări fantastice, la lipsa de aer și la o seamă de alte încercări amintite încă în textele sanscrite. E într-adevăr posibil, se întrebau specialiștii amintiți, ca oamenii să-și poată controla anumite procese fizice și psihice numai prin concentrarea atenției și o lungă practică de autodisciplinare?

Se știe că, multă vreme, cercurile științifice au privit cu scepticism „miracolele” ascetilor hinduși. De aceea Venger și Bugkhey hotărâseră să le cerceteze înarmați până-n dinți cu cele mai noi metode fiziologice. Inițiativa lor a avut răsunet chiar și printre fiziologii și medicii indieni. Încât astăzi Institutul de științe medicale din India, în frunte cu B. K. Anand și H. Cina, continuă studiile începute de cei doi cercetători americani.

Au acceptat să ia parte la experiențe cincisprezece discipoli ai cunoscutului Maharisha Matesha-Yoga, cîțiva asceti din Munții Himalaia și un învățător englez devenit „sfînt” hindus. Fiziologii

Schema anatomo-fiziologică yoga are asemănări interesante cu referențele neuro-endocrine stabilite de medicina modernă

Î-au supus la diferite examene: radioscopii, înregistrări ale potențialului galvanic al pielii, ale proceselor metabolice etc., în urma cărora a rezultat incontestabil că unii yoghini pot exercita un control spectaculos asupra activității sistemului lor nervos. Cercetătorii au văzut cu ochii lor câteva dintre așa-numitele miracole: yoghini și-au demonstrat capacitatea de a rezista timp îndelungat la hipotermie (scăderea temperaturii corpului), de a-și inhiba procesele

metabolice, de a-și regla, după plac, temperatura corpului sau de a transpira la comandă. Mai mult, cîțiva yoghini au reușit să-și oprească pulsul. Examenul radiologic a arătat că în acele momente inima nu înceta să se contracte, dar că mișcările ei erau ca niște vibrații slabe și de aceea pulsul nu era perceptibil. Studiind respirația yoghinilor, fiziologii au constatat că ei sînt neobișnuit de rezistenți la condiții atât de neprielnice ca insuficiența de oxigen sau chiar prezența în aer a unei doze mortale de bioxid de carbon!

Se înțelege că oamenii de știință n-au urmărit latura spectaculoasă, senzațională a demonstrațiilor yoghine. Desfășurate sub controlul imparțial al aparaturii, experiențele au arătat că posibilitățile organismului uman, rezistența și capacitatea lui de adaptare nu sînt nici pe departe cunoscute și că rezultatele obținute de yoghini sînt un excelent exemplu de autodisciplinare.

V. Nevzorov

RUDA DE PESTE OCEAN

Engleza sau americana?

La prima vedere pare absurd să întrebăm: „Ce limbă se vorbește în Statele Unite?” Evident, engleza. Dar iată ce povestește un turist englez după o scurtă ședere în S.U.A.:

„De vorbit se vorbește englezește în China, Franța, Rusia sau la Liverpool dar vai! nu în America. Cred că, în curînd, turiștii englezi nu se vor mai putea descurca acolo fără un dicționar anglo-american. Mi s-a întimplat, de exemplu, să întreb un american cît e ceasul și să-l aud răspunzîndu-mi: „Într-adevăr, vremea se încălzește...”

Prima oară m-am lovit de această barieră lingvistică pe aeroport, într-o stație de autobuz. În fața mea era un afiș pe care, cu litere mari, scria: „Interzis de stat”. În imediata lui apropiere însă un alt afiș glăsuia: „Interzis de umblat”. Nu-mi rămînea decît să deduc că în așteptarea vehiculului pasagerii trebuie să alege în jurul stației de autobuz. Curînd am aflat însă că „Interzis de stat” trebuie tradus în engleză prin „Staționarea vehiculelor e interzisă”, după cum „Interzis de umblat” înseamnă de fapt „Traversarea străzii e interzisă”.

Și mai greu — se plînge englezul pur-sînge — mi-a fost însă să mă obișnuiesc cu obiceiul american de a întreba cu și fără motiv: „Ce părere ai de asta?”. De cele mai multe ori nu aveam habar despre ce anume trebuia să am o părere.”

Se pare însă că și americanii au cam aceeași opinie despre felul de a vorbi al rudelor lor lingvistice de peste ocean. Astfel povestește același turist, o chelneriță, după ce a încercat zadarnic să-i explice că mîncarea comandată nu-i altceva decît grîș îndulcit, a răbufnit la adresa englezilor: „E adevărat că vorbiți îngrozitor de frumos, dar fără nici un înțeles!”

A. Bremin

IN MUNȚII TIAN-ȘAN

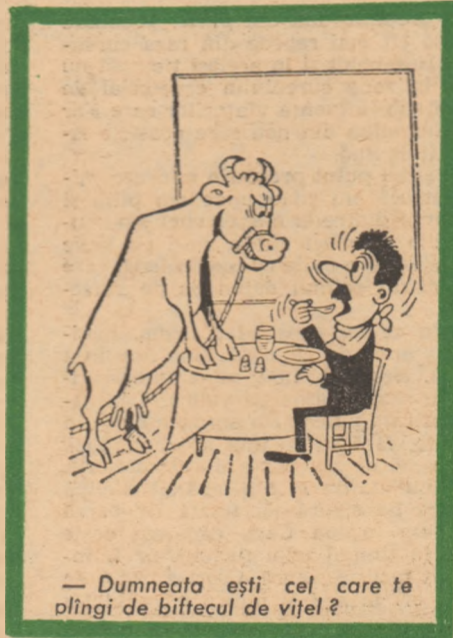
De ce au fugit libelulele

În clipele lor de odihnă niște geologi din munții Tian-Șan urmăreau zborul păsărilor. Acestea treceau peste culmile mai joase, în stoluri masive, ori de cîte ori le îngăduiau rafalele de vînt. La un moment dat, la orizont s-a ivit un nor de libelule. Norul părea că se lățește pe măsură ce se apropia și în curînd deasupra culmilor muntoase se iviră mij de libelule. Ele zburau împotriva vîntului, la o mică distanță de pămînt.

Exodul libelulelor a durat mai multe săptămîni, dar nu în orice condiții. Ele dispăreau cînd vîntul înceta să bată sau cînd bătea dinspre răsărit și-și reluau călătoria ori de cîte ori izbucneau rafalele dinspre nord. S-a găsit cineva care să calculeze că pe o suprafață dreptunghiulară de 12 x 32 metri au trecut zilnic pînă la 800 de libelule și că în total numărul lor a fost, în fiecare zi, pînă la 20 000; deci milioane de insecte în perioada 30 august — 20 octombrie 1968, cită durată exodul lor.

Fuga insectelor a fost semnalată celor în drept, care au constatat că libelulele păreau pregătite pentru o călătorie lungă. Și într-adevăr, primăvara libelulele nu s-au mai întors.

De ce-au fugit libelulele? Ce le-a determinat să părăsească în masă locurile în care își făceau culcușul în mod obișnuit? Un motiv ar putea fi vara secetoasă a anului trecut, cînd au secat multe bălți și iazuri pe lingă care se aciuau insectele. Secarea apelor stătătoare a împușinat numărul țințarilor, hrana favorită a libelulelor, care au hotărît astfel să plece în căutare de hrană. Cu atît mai mult cu cît insectele au plecat în direcția din care suflau vînturile umede ale Nordului.

— Dumneata ești cel care te plîngi de biftecul de vițel?

LOCUIŢELE DE MINE

Vopseaua care încălzește

Iarna car, vara sanie... Înțeleapta zicătoare populară începe să se potrivească foarte bine și pentru case. Un nou sistem de încălzire se dovedește într-adevăr foarte eficace în combaterea neplăcutelor consecințe ale iernii. Sistemul se bazează pe un nou tip de vopsea, bun conducător de electricitate și care convertește electricitatea în căldură. Aceasta, la rîndul ei, radiază din pereții vopsiți încălzind încăperile.

Cum se întimplă deseori, descoperirea a fost făcută cu totul accidental, în timp ce se căuta o nouă formulă de liant care să înlocuiască uleiul. Cu acest prilej au fost remarcate, cu uimire, și calitățile conductoare ale noii substanțe. Vopseaua s-a dovedit a fi, în primul rînd, neinflamabilă. Ea este alcătuită dintr-un liant pe bază de carbon, de unde și culoarea ei cenușie, nu se deosebește deloc de vopselele obișnuite și poate fi acoperită, după placul celor care o folosesc, cu un tapet sau cu un strat de vopsea emulsionată.

„a varia v
ia varia varia v
a varia varia varia v
aria varia varia varia v
a varia varia varia varia v
aria varia varia varia varia v
ia varia varia varia varia v
varia varia varia varia varia v

Echivalentul caloric pentru o încăperea corespunde cu energia furnizată de un aparat de 1 kilowatt, dar cu avantajul unei mai bune repartiții a căldurii. În afara prețului de cost redus, foarte apreciat de locatarii care au putut beneficia de noul mijloc de încălzire este faptul că pereții nu „ard”, cum ar fi de așteptat, ci iradiază o căldură plăcută, iar sistemul de încălzire este... invizibil. Vopseaua este conectată la sursa electrică prin două benzi de aluminiu izolate, amplasate de-a lungul peretelui vopsit, fără să prezinte pericol de electrocutare.

După cum se pare, deci, într-un viitor nu prea depărtat incomodele sobe și calorifere vor dispărea din cămine care astfel vor deveni mai spațioase, mai ușor de întreținut și, în consecință mai plăcute.

E. Dorohov

CALEIDOSCOP

Spaima contrabandiștilor

În fiecare an patru milioane de autovehicule trec granițele Suediei. Dintre acestea 150 000 sînt autocamioane de mare capacitate al căror control vamal răpește mult mai mult timp decît cel al autoturismelor. De curînd însă vameșii au primit ajutoare care excelează în vîgilență, viteză și conștiințiozitate. E vorba de cîni dresați special în acest scop, care adulmecă și descoperă uimitor de repede stupefiantele camuflate fie și în cele mai ingenioase ascunzături. Printre vameșii patruzeți se distinge în mod deosebit Kokitt, poreclit de contrabandiști „Diavolul negru”.

Tragedie conjugală

Într-un parc zoologic din Polonia a fost semnalată dispariția unui șarpe. Evenimentul era cu atît mai neplăcut cu cît reptila făcea parte dintr-o specie vîntoasă și agresivă. Șarpele a fost căutat mai multe zile și nopți, dar parcă intrase în pămînt. Între timp un îngrijitor a observat că un alt șarpe din aceeași specie, o femelă care sălășluia în același adăpost cu masculul dispărut, căpătase proporții suspecte. În urma examenului medical s-a dovedit că ea își înghițise tovarășul de viață.

Perechea de șerpi conviețuise în bună înțelegere zece ani. Spre a evita repetarea unor tragedii conjugale similare, direcția grădinii zoologice a hotărît să repartizeze șerpilor domiciliul strict individual.

Opt luni în balon

Membrii „Balon Club”-ului din Praga se pregătesc să trăiască aievea captivantele peripeții ale eroilor lui Jules Verne din „Cinci săptămîni în balon”. Călătoria va avea loc anul viitor. Dați fiind însă că expediția va fi făcută în scopuri științifice, ea nu va dura cinci săptămîni, ci opt luni. Și o altă abatere de la original: la expediție vor lua parte 16 persoane și două baloane. Aerostatele vor zbura peste Sahara, Congo, Africa Centrală și alte regiuni de pe glob încă puțin explorate de geografi. În momentul de față membrii clubului studiază dialectele populațiilor africane în mijlocul cărora vor poposi.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

FLEURONICA — Băcești (Vaslui): Căsătoriți-vă și mai scrieți-ne după aceea!

MIRON C. — București: 1) Nu există o „vîrstă optimă a creației“. O maximă franceză spune că „valoarea nu așteaptă numărul anilor“. Grigorescu a pictat capodopere pînă la 17—18 ani. Rimbaud a scris „Corabia beată“ la 17 ani, Maikovski a scris „Norul cu pantaloni“ la 18 ani, cit despre muzicieni — ce să mai vorbim — cei mai mulți au început să fie „geniali“ de la vîrsta preșcolară. 2) Un bun stimulent al activității nervoase este Centedrin. Se eliberează cu prescripție medicală.

VITAMINA B 15. — București: Tratatamentul arteritei este într-adevăr o problemă spinoasă a medicinei. Nu avem experiența medicamentului despre care ne scrieți, dar din literatura de specialitate reiese că ar avea efecte bune. Îl puteți deci încerca. Am publicat și vom mai publica articole despre arterite.

EMMA — Constanța: Ni se pare că cele trei probleme sînt legate între ele. Din păcate, e greu să vă ajutăm pe această cale. Este absolut necesar să faceți un examen la un specialist în ginecologie endocrină și, eventual, un examen dermatologic.

A. B. — București: Deviața de sept se rezolvă în mod normal de specialistul O.R.L. Nu credem că în cazul dv. este nevoie să apelați la chirurgia estetică!

MARIA Cîmpulung Moldovenesc: Faceți neapărat un examen O.R.L., dacă nu ați făcut încă pînă acum. S-ar putea să fie ceva banal, dar oricum numai un specialist calificat vă poate liniști.

C. AURELIA — Băicoi: Vă sfătuim să faceți din nou un examen de specialitate într-un centru universitar.

V. NICOLESCU — Com. Șag (Timiș): Nu-i nici o regulă ca o sarcină extrauterină să fie urmată de o a doua. Vă sfătuim deci să încercați, evident, sub atență supraveghere medicală.

RALUCA — Timișoara: În micro-mastie sînt valabile indicațiile pe care le-am dat în numărul 39 al revistei. „Alfia“ despre care ne întrebați este tot pe bază de hormoni și poate fi înlocuită foarte bine cu cea cu Ginosedol, a cărei formulă am dat-o.

LELIA — București: 1) Un medic celebru spunea că rigiditatea atitudinilor omului începe cu mult înainte de cea a arterelor. Ne place să credem că nu acesta este și cazul dv. față de fiul dv. 2) Alimentele deshidratate sînt încă baza „meniului spațial“. Dieticienii prevăd că vom mânca și noi astfel de alimente — fragi și mere, cartofi, piersici sau ciuperci. Păreră noastră? Preferăm „antichitățile“!

DAN GAVRIL — Com. Cișcău (Cluj): Medicamentul „Intal“, așa cum s-a arătat de altfel în articolul publicat, se află încă în stadiul de studiu clinic și n-a intrat deocamdată în circuitul comercial. Să sperăm că acest lucru nu va întîrzia și că îl veți putea procura și dv.

NELU IONESCU — Galați: 1) Din păcate, „pe frontul cheliei, nimic... nou“. Nici recentul congres în care s-a dezbătut „căderea părului“ n-a găsit soluția. Desigur, puteți încerca decoctul de frunze de nuc sau de coji de ceapă. Comunicați-ne rezultatul! 2) Publicăm periodic rubrica „Lexicon medical“ în care explicăm tocmai noțiunile la care vă referiți dv.

Eleganța cămășilor din țesături de bumbac în amestec cu fibre poliesterice — Vucova, Lux etc. — impune.

Modele clasice, sport, fantezi — foarte rezistente și practice.

Și nu uitați: la o cămașă elegantă — o cravată elegantă, din mătase naturală sau artificială, cu desene variate!

(2653)

CEREȚI

**ÎNCĂLȚĂMINTEA
ȘI ARTICOLELE
DE MAROCHINĂRIE**

**produse de
intreprinderea**

13 DECEMBRIE - SIBIU

Fabrica chimică

„MĂRĂȘEȘTI“

desface

1. Cu repartitie :
 - Clei de oase și piele
2. Fără repartitie, pe bază de comandă termă :
 - „ALBA MENAJ“ în cutii de 0,500 kg.
 - „LAC LUNAR“ în flacoane de 100 g.
 - „FOSFOMAR“, în cutii de 1/1 și 1/5 kg.
3. — Chituri Plastice
 - Chit Romalchid

Lacuri incolore

- „FIRNIS“ artificial în bidoane de 20 kg.
- „DUROLAC“
- „LAC EXPRES“

Lacuri negre

- Vopsea anticorosivă
- Vopsea antivegetativă
- Lac de protecție
- Lac de bază pentru oglinzi
- Lac Șasiu

Articolele de la punctele 1 și 2 se găsesc de vânzare la toate magazinele de specialitate din țară.

C.I.L. BRAȘOV

Str. Zizinului Nr- 109

PRODUCE:

- Sufrageria „Codlea“
- Garnitura „Pal 319“
- Camere de tineret „Lămîița“
- Fotoliu pat M.C.
- Fotolii „Nehoiul“
- Bucătăria „Poiana“

COMBINATUL

DE CELULOZA ȘI HIRTIE

BRĂILA

ȘOSEAUA VIZIRULUI

Produce și livrează pe bază de repartitie produse din stuf

- CARTON TRIPLEX
- CARTON DUPLEX
- CELULOZĂ PAPETARĂ
- CELULOZĂ PENTRU FIBRE ARTIFICIALE
- PASTĂ SEMICHIMICĂ

TEHNOLOGIA

Alergați după sănătate!

La 22 de ani, leningrădeanul S. Koikov, azi doctor în științe fizico-matematice, adunase destule boli ca să devină un caz interesant pentru medicină: nevroză, un început de hipertensiune, sufoară, sensibilitate la răceală, somn agitat, anghină. Dar Koikov nu s-a adresat medicilor, ci s-a jeluț unui cunoscut, antrenorul de schi Ilia Gaponov. Și aceasta și-a propus să-l vindece.

Tratamentul pe care i l-a prescris prevedea un singur „medicament”: alergări. Koikov a început cu alergări ușoare pe distanța de un kilometru și jumătate. Inima a protestat cu bătăi puternice, dar pacientul nu s-a lăsat. Treptat și-a mărit norma, ajungând la trei antrenamente pe săptămână. După mai puțin de doi ani Koikov se simțea mult mai bine, atât de bine încît medicii i-au îngăduț să participe la cursa oficială Puškino—Leningrad. Evident, concurențul de nevoie nu avea nici o pretenție, singura lui dorință era să ajungă la punctul terminus. Și a ajuns.

Spre „finișul” sănătate...

Opt ani totul a mers perfect. Și ar fi continuat să meargă, dar Koikov a intrerupt antrenamentele pentru a-și pregăti teza de doctorat. Timp de șapte ani n-a mai pus piciorul pe stadion. Or sportul nu permite să cochetezi cu el. Vechile boli au început să revină. Koikov și-a reluat atunci „tratamentul” — și nu l-a mai intrerupt — înscriindu-se la clubul maratonistilor, care funcționează pe lângă asociația sportivă leningrădeană „Spartak”. Azi se poate măsura cu orice maestru al sportului.

Deviza clubului spune totul despre scopul activității sale: „Alergați pentru sănătate”. Bineînțeles, maratonistii de genul lui Koikov nu au ambiția să stabilească recorduri, de altfel participarea la competiții nici nu constituie un scop în sine, deși iau startul destul de des.

Antrenamentele se desfășoară după următoarea schemă: simbătă și duminică se lucrează în colectiv, iar în celelalte zile fiecare își îndeplinește programul individual, stabilit de antrenor cu avizul medicului. De exemplu, Serghei Koikov — fiindcă ne ocupăm de cazul lui — străbate săptămînal 150-200 de kilometri. Iar în perioada de concediu — 300 de kilometri. Iarna, cînd nu se poate alerga, schiază.

În rest, regimul acestor maratonisti nu prevede nimic special: somn opt ore, mers pe jos la serviciu, seara, în loc de odihnă pe divan — alergări. Evident, uneori trebuie să renunțe la plăcerea de a vedea un spectacol, dar acest sacrificiu e compensat de o sănătate bună și poftă de viață — cum ne asigură Serghei Koikov.

Portarul ghinionist

CEEA CE NU SE AUDE
IN TRIBUNE

Replici pe teren

Acum cîtiva ani echipa feminină de baschet „Spartak”—Leningrad avea un cuplu de jucătoare redutabile — Nina Juravliova și Olga Juravliova. Mamă și fiică. Odată, în cursul unui meci cu o altă echipă leningrădeană, „Burevestnik”, cînd Nina Juravliova ținea mingea nehotărîndu-se cui să o paseze, fiică-sa i-a strigat enervată:

— Mamă ce te moșmondești atîta? Pasează odată!

În 1966, pe stadionul Lujniki din Moscova s-au întîlnit reprezentativele U.R.S.S. și Franței. Centrul înaintaș al oaspeților, Philippe Gondet, era mare amator de aforisme, pe care le cita ori de cite ori avea prilejul. După ce francezii au marcat primul gol și jocul s-a reluat de la centrul terenului, coechipierii l-au auzit pe Gondet:

— Cum spunea Balzac, cu cît sîntem mai lucizi, cu atît ajungem mai departe. După ce chiar el a înscris al doilea gol și toți s-au repezit să-l îmbrățișeze, Gondet, străin de efuziunile celorlalți, a rostit sentențios:

— Cum spunea Pierre Boist, oricît de bune ar fi picioarele, fără propriile noastre picioare nu ne putem descurca.

Faimosul portar sovietic Alexei Homici purta în timpul meciurilor o caschetă pe care toți o considerau aducătoare de noroc. O dată, cînd în locul lui apăra celălalt portar al lui „Dinamo—Moscova”, Valter Sanaia, acesta i-a cerut cascheta. Fiind, însă, mai pirpiriu decît Homici, șapca li era prea mare și la un moment dat, cînd s-a aplecat puțin înainte de a sări — cum fac de obicei portarii — pentru a para un șut tras de la distanță, i-a căzut peste față. Pînă să ridice cascheta — îl împiedica nasul cam lung — mingea se și odihnea în plasă. Furios, Sanaia a izbucnit spre Homici care era în spatele porții:

— De ce dracu' mi-ai băgat pe gît șapca asta blestemată?!

COSMETICĂ

Masca potrivită

Iată ce recomandă Inna Kolgunenko, medic șef al clinicii de cosmetică medicată din Moscova.

Pentru tenul gras, cu porii dilatați, sînt bune măștile din albuș de ou năbătut, la care se pot adăuga zece picături de alcool camforat sau zeamă de lămîie.

Tot pentru tenul gras, măștile din drojdie de bere. Se dizolvă 10 grame de drojdie în apă sau apă oxigenată 3 la sută, pînă ce capătă consistența smîntînii. Se aplică numai pe părțile grase și nu mai mult de zece minute, după care pielea se spală cu apă.

Și acum cîteva măști pentru tenul uscat. Întîi măștile de ulei. Se încălzește puțin, indiferent ce ulei — dar proaspăt — se moaie în el o bucată de tifon pregătîtă din timp cu orificii pentru ochi și gură și se aplică pe față, acoperînd-o cu celofan sau un prosop plușat.

Mască din gălbenuș de ou și ulei. Se freacă un gălbenuș cu o linguriță de ulei și se aplică pe față, tapotînd ușor cu degetele muiate în prealabil în apă caldă.

Mască de brînză. Se amestecă două linguri de brînză de vacă cu smîntînă sau lapte.

Toate aceste măști trebuie spălate după cincisprezece minute, întîi cu apă caldă, apoi cu apă rece.

Dacă pielea începe să îmbătrînească,

să se faneze, sînt bune măștile de miere, cu efect tonifiant. Se amestecă o lingură de miere cu o linguriță de lapte cald și se aplică pe față, acoperînd-o cu celofan sau un prosop plușat.

Măștile din suc de fructe (inclusiv poamele de pădure) sînt excelente pentru catifelarea pielii, pentru regenerarea și albirea ei. Ele conțin multe vitamine, glucoză și alte substanțe nutritive.

Înainte de a aplica o mască, pielea trebuie curățată. De asemenea, porțiunile uscate ale feței, din jurul ochilor

în special, precum și gîtul, trebuie unse cu cremă atît înainte cit și după ce ne-am făcut masca.

Inna Kolgunenko recomandă ca aceste măști să fie aplicate cu mișcări ușoare în sensul liniilor pielii, zilnic sau o dată la două zile, de preferință dimineața, înainte de a ne face toaleta, variînd produsele.

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați cum și unde să găsiți răspunsurile pe care le aveți în îndemină nu vă dau răspunsul? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv.; mai ales dacă ea este de interes general.

Se caută un nou Champollion

I.

— Ce se cunoaște astăzi despre limba și scrierea etruscilor, care după cîte știu constituie încă o enigmă pentru știință?

Ing. M. Suci
Victoria — jud. Brașov

R.

Etruscii, vechii locuitori ai Etruriei (situată în nord-vestul Peninsulei Italia azi Toscana) au fost încorporați în secolul al III-lea î.e.n. în republica romană, pierzîndu-și limba și scrierea.

În ciuda celor aproape 10.000 texte rămase de la ei limba lor constituie încă un mister. Majoritatea inscripțiilor descoperite în săpăturile făcute în Toscana sînt epigrafice, referîndu-se la nu-

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo.
og dialog dialog dialog d
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog. di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialoa dial

mele unor defuncți, la vîrstă și alte cîteva date sumare. Ele au ajutat doar la descifrarea alfabetului etrusc, înrudit cu cel al vechilor greci, de la care l-au împrumutat la venirea lor în Italia. Direcția obișnuită a scrisului e însă de la dreapta la stînga, ca la semiți.

Cel mai lung text etrusc cunoscut pînă astăzi este un manuscris pe pînză de in, care — curios — înfășura o murtă găsită la Alexandria. Manuscrisul scrie pe 12 fișii de pînză are 1.500 de cuvinte, dar din cauza repetițiilor numai 500 diferă unele de altele. Spre a putea fi înțelese, ar fi fost necesară o traducere a lor, într-o limbă veche.

În 1964 un astfel de text bilingv a fost descoperit de profesorul Pallođino. Este vorba de inscripții scrise pe foile de aur, două în etruscă și una în feniciană, limbă pe care specialiștii o cunosc perfect astăzi. Inscripțiile datează din secolul al V-lea î.e.n. și se referă la un templu pe care un șef etrusc local l-a dedicat zeiței Astartea. Dar nici acest text nu este ideal, pentru că traducerea în feniciană nu e exactă, iar vocabularul lui sărac.

Arheologii speră însă că într-o zi vor găsi un text bilingv mai consistent, asemănător „pietrei de la Roseta” care a permis descifrarea hieroglifelor și atunci nu va mai fi nevoie decît de un nou Champollion pentru a-l interpreta.

Deocamdată, însă, vocabularul etrusc cunoscut de lingviști este foarte sărac și acesta inconvenient împiedică interpretarea textelor existente.

I.

— Care au fost „cele șapte minuni ale lumii antice” și din ce au constau ele?

Inv. Cotărleă Ioan
Sighetul—Marmației

R.

De curînd a apărut în colecția „Arhitectura de-a lungul veacurilor” lucrarea „Șapte monumente celebre ale arhitecturii antice” de G. Chițulescu și T. Chițulescu. Bine documentată și bogat ilustrată, ea tratează tocmai tema care vă pasionează. Vă recomandăm s-o consultați.

I.

— Ce este autosugestia și cum se poate practica?

Sorin Eșanu
Str. Martirii Doftanei nr. 23 Reșița

Vă promitem dv și tuturor celorlalți cititori care se interesează de această problemă, un articol amplu într-un număr viitor al revistei noastre.

— Nici tu n-ai chef să stai de vorbă cu mine?

Desen de V. Tîlman